

37ste ZITTING, — 18 APRIL.

Mededeeling van ingekomen stukken.

37ste ZITTING.

ZITTING VAN DINGSDAG 18 APRIL 1820. (1)

(GEOPEND TEN 11½ URE.)

Uitgebragt Algemeen Verslag omtrent het wets-ontwerp
betrekkelijk tot wijzigingen in de wet op de nationale
militie; Bepaling van den dag der beraadslaging; —
Ingekomen: 1°. verzoekschriften; 2°. boekwerk; — Ver-
slagen op adressen uitgebragt.

Voorzitter, de heer **van Markel Bouwer**.

Tegenwoordig, met den Voorzitter, 62 leden, te weten, de heeren:

Troije, Tamminga van Alberda van Rensuma, Reyphins, Serruys, Hennequin, Pestere van Cattenbroek, Liefmans, Warin, van Rhemen van Rhemenshuizen, van Utenhove van Heemstede, Tack, Gendebien, van Hees, van Spaen van Biljoen, du Bus, Cuypers, Rosier, van Wickevoort Crommelin, van Randwijck van Rossem, A. G. Verheijen, Duchastel, Trentesaux, Collard, d'Omalus Thierry, Pirson, van der Kemp, Dumont, van Scheltinga, Dumonceau, Dotreng, Mesmaekers, van Boetzelaer, van Heeckeren tot Kell, van Toulon, van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende, Fabry Longrée, van Aefferden, van Heerdt tot Eversberg, Fontein Verschuier, van den Hove, van Sytzama, van Wassenaer Pancras, Gockinga, van Meeuwen, van de Poll, Duvelaer van de Spiegel, Metelerkamp, Groeninx van Zoelen van Ridderkerk, Clifford, Faber, van Alphen, A. J. J. H. Verheijen, Lycklama à Nijeholt, Pouillet, Sandberg van Essenburg, Collot d'Escury van Heinenoord, Estrix, Voet van Winssen van Sevenhoven, van Suchtelen tot de Haere, Dedel, van Lochteren Stakebrand en van Eysinga.

De zitting, op den 7den bepaald, geen voortgang gehad hebbende wegens het ongenoegzaam aantal der toen aanwezige leden, zoo worden thans de notulen van het verhandelde in de vorige zitting, van 29 Maart, gelezen en goedgekeurd.

(1) Dit verslag is zamengesteld uit: 1°. *Officiële Notulen* van het verhandelde op dezen dag; 2°. *Nederlandsche Staats-Courant* n°. 93; 3°. *Journal Général des Pays-Bas* n°. 569; 4°. *l'Oracle* n°. 112.

De **Voorzitter** meldt, dat de Centrale Afdeeling met haar verslag wegens de tweede redactie van wet betrekkelijk tot wijziging in de wet op de nationale militie van den 8sten Januarij 1817, ter tafel brengt.

Nadat van den inhoud van dit verslag voorlezing is gedaan, wordt besloten het te doen drukken en ronddeelen, (1) en de beraadslaging over het bedoelde wets-ontwerp te voeren op Zaterdag 22 April.

De **Voorzitter** geeft kennis, dat zijn ingekomen:

1°. de navolgende verzoekschriften, als:

een adres van de Rooy en andere geneesheeren, chirurgijns en vroedmeesters, te Amsterdam, verzoekende wegens het waarnemen hunner functien als zoodanig in publieke gestichten vrijgesteld te worden van het patentregt;

een adres van van der Straeten, te Brussel, verzoekende dat de stukken welke hij staat over te zenden, betrekking hebbende tot zijne vorige petitie, in eene vergadering met gesloten deuren gelezen worden;

een adres van Harm Jans Huisman en meerdere ingezetenen der gemeente Giethoorn in de provincie Overijssel, verzoekende, dat, bij eene herziening der wetten waarbij de belasting op den spon- of baggerturf en die op de steenkolen is bepaald, de laatste niet zooveel minder in evenredigheid tot de eerste gesteld worde als thans plaats heeft;

een adres van Poupez de Kettenich en Mevrouw de Baronesse de Villers, te Maestricht, verzoekende eene officiële mededeeling te bekomen van het op hun vorig verzoekschrift bij de Kamer uitgebragt rapport;

een adres van de Roy Powis, te Brussel, zich aanbiedende om voor eene Commissie uit de Kamer een ontwerp van financiën bloot te leggen, om de inkomsten der schatkist te verzekeren, en tevens de bestaande belastingen te verminderen;

een adres van Rahan en andere fabrikanten van Schoren, tot het scheeren van lakens, te Bouillon, verzoekende dat op den invoer derzelve uit Frankrijk eene belasting worde vastgesteld.

Deze adressen zullen worden verzonden naar de Commissie voor de verzoekschriften.

2°. van wege het Ministerie van het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien, twee exemplaren van het eerste stuk van het »Jaarboek des Rijks over 1816, door 's Rijks geschiedschrijver den heer Stuart.»

Dit werk zal worden geplaatst in de boekery der Kamer, met vermelding van de inzending in de notulen van het gebeurde op heden.

De Commissie voor de Verzoekschriften brengt de volgende verslagen uit: (2)

M. **Rosier**, *membre de la Commission*:

I. Par résolution du 5 Mars 1820, vous avez renvoyé à votre Commission des pétitions une requête, du sieur *Constant Mathieu*, pour vous en être fait rapport.

Organe de votre Commission, j'ai l'honneur de m'acquitter de ce devoir et de rapporter à Vos Nobles Puissances, que, par cette requête le pétitionnaire se plaint de ce que le Gouvernement serait resté en retard jusqu'ici de lui payer le prix d'une découverte, qu'il a communiqué au Gouvernement, pour la destruction de rats, souris, taupes, limaçons, etc.; et il expose qu'en 1816 il s'adressa aux Etats-Généraux alors assemblés à Bruxelles, offrant de vendre son secret susmentionné.

Qu'ayant été informé qu'il pouvait s'adresser au Gouvernement, il s'empresse d'y adresser sa demande, munie des pièces à l'appui; que Monsieur le Gouverneur de la province de Hainaut, a nommé commissaire, pour la vérification de l'utilité de cette découverte,

(1) Zie *Bijlagen* onder n°. XVI en de aldaar op blz. 408 vermelde bronnen.

(2) De heer Rosier bragt verslag uit in het Fransch; de heer van Eysinga in het Hollandsch. De bovenstaande inhoud is overgenomen van de oorspronkelijke in het Archief der Tweede Kamer berustende bescheiden. Uittreksels dezer rapporten komen voor in de *Nederlandsche Staats-Courant* n°. 99, (Hollandsch); *Journal Général des Pays-Bas* n°. 574, 589, (Fransch).

le sieur Dumont, alors député des Etats du Hainaut et aujourd'hui membre de cette auguste Assemblée; que le pétitionnaire a produit les attestations des bourgmaitres des villes et villages environnans; qu'enfin il a fait usage de sa découverte, en présence de Messieurs le Gouverneur, les Commissaires et de plusieurs habitants nommés par le Gouverneur pour assister à cette expérience, et que son utilité, ainsi que son efficacité, ayant été reconnues, il en a été dressé procès-verbal, qui fût envoyé à Monsieur le Ministre de l'Instruction Publique.

Que Monsieur le Gouverneur du Hainaut a demandé ensuite au pétitionnaire, par ordre de S. M., quel prix il réclamait pour donner connaissance de son dit secret? Celui-ci le porta à la somme de 100,000 francs, ainsi qu'il l'avait fixé du temps du Gouvernement Français, à qui il avait demandé la même somme, plus 5,000 francs annuellement: sur quoi intervint un arrêté Royal, en date du 25 Septembre 1817, portant: qu'il serait fait droit sur la demande du pétitionnaire, lorsqu'une plus grande expérience aurait démontré la vérité de sa découverte.

La requête dit de plus: que, le 14 Novembre 1818, le pétitionnaire se rendit, par ordre de Monsieur le Gouverneur de la province, au village de Havay; que là, en présence du bourgmaitre et des Commissaires, nommés par le Gouverneur, tel entre autres que Monsieur le Febvre, Commissaire du district de Mons, il répéta ses expériences sur un grand champ avec tant de succès qu'il ne restât pas une seule souris en vie. Survint ensuite, dit le pétitionnaire, un arrêté Royal du 30 Juin 1819, par lequel il lui est donné à connaître: qu'il serait payé à la fin de l'année, et qu'entretiens il pouvait continuer à travailler. Mais, ajoute-t-il, tous les abonnés, qu'il avait depuis 1816, ayant appris qu'il allait vendre son secret, cessèrent leurs abonnements dans la persuasion que, le Gouvernement devenu propriétaire de la découverte, ils auraient à meilleur compte les secours qu'ils obtenaient directement du pétitionnaire, qui par là se trouve sans travail et sans ressources, ayant perdu 12,220 francs depuis l'an 1816. Pourquoi le pétitionnaire espère que Vos Nobles Puissances répondront favorablement sur sa requête.

L'exposé même, contenu en cette demande, prouve: que cette demande est du ressort exclusif du Gouvernement; pourquoi votre Commission propose à Vos Nobles Puissances, de passer à l'ordre du jour.

De heer van Eysinga, lid der Commissie:

II. Een aantal veenlieden, uit de provincien Holland en Utrecht, hebben zich bij request aan U Edel Mogenden geadresseerd, hunne bezwaren voordragende omtrent den kwijnenden toestand en het verval der veenderijen van bagger- of sponturf; van welk request ik de eer zal hebben U Edel Mogenden, uit naam van uwe Commissie voor de petition, rapport te doen.

Na herinnerd te hebben, dat zij zich in de maand Februarij van het vorige jaar aan uwe Vergadering hadden geadresseerd zonder eenig voor hen gewenscht gevolg. zeggen de requestanten: dat zij zich in de maand October ll. met onderscheiden verzoekschriften aan Z. M. hebben gewend, met eerbiedig verzoek, dat hunne bezwaren, bestaande in de onevenredige belasting op de brandstoffen, mogten worden weggenomen; dat, hoezeer zij ook met het volste vertrouwen in de vaderlijke zorgen van hun geliefden Koning berusten, en Hoogstdezelfs deliberation met gelatenheid afwachten, zij echter gemeend hebben, om, bij gelegenheid dat op het tienjarig budget de accijnsen, en dus ook de belasting op de verschillende brandstoffen, onveranderd zijn voorgedragen, zich andermaal tot U Edel Mogenden te moeten wenden, met overlegging van de requesten, aangeboden aan Z. M., en zich refererende tot de redenen en middelen, welke die requesten behelzen tot staving van hunne bezwaren.

Zij stellen als de voornaamste oorzaak van den kwijnenden toestand der veenderijen van bagger- of sponturf; dat deze brandstof geheel onevenredig belast is ten opzichte van den steekturf en nog meer ten opzichte van de steenkolen; ja, dat de onevenredigheid van deze laatste brandstof ten aanzien van den sponturf in Amsterdam (wanneer er de stedelijke impost is bijgevoegd) staat als 22:1, en in andere steden als 14 of 15:1. Zij trachten te betoogen dat deze toestand van zaken het geheele verval der veenderijen zal ten gevolge hebben, en dat daaruit groote nadeelen, zoo voor particuliere als voor algemeene belangen, moeten voortvloeijen. Onder de eerste brengen zij niet alleen het verlies hunner kapitalen, door de mindere waarde welke de veenlanden verkrijgen, maar ook het stilstaan van de kostwinning van duizende werklieden, welke thans in de veengravingen hun bestaan vinden; om niet te spreken van andere takken van nijverheid, zoo als scheepsbouw en dergelijke, welke met de veenderijen in verband staan; dat, wat het algemeen belang betreft, niet alleen 's Lands financiën, door het verlies van den impost op den turf, een aanmerkelijk verlies zullen ondergaan; maar dat dit verlies nog vergroot wordt door de mindere opbrengst van het regt van registratie, wanneer namelijk, door den stilstand der veenderijen, de veenlanden eene geringer waarde zullen gekregen hebben, en de aankoop en verwisseling van die landen zal hebben opgehouden.

Uwe Commissie, Edel Mogende Heeren, overtuigd dat het noodeloos zijn zou om, door eene geheele ontwikkeling der overgelegde stukken, de waarde der daarin vervatte zaak aan te toonen; dat het genoegzaam zal zijn te zeggen dat, zoo wel de billijkheid als eene goede Staats-economie vorderen dat, wanneer de brandstoffen belast worden, de onderlinge deelen in dezelfde evenredigheid behooren bezwaard te zijn, ten einde niet de een door de andere, tot nadeel van het algemeen en bijzonder inkomen, worde verdrongen; dat, in het tegenwoordig oogenblik, waarin eene Commissie (waaronder zich verscheiden leden dezer Kamer bevinden) werkzaam is om het stelsel der accijnsen te herzien, het van het grootste gewigt is op het stuk der belasting op de brandstoffen acht te slaan; weshalve zij van oordeel is: dat het request met de bijgevoegde stukken ter griffie behoort te worden gedeponeerd, ten einde de leden zich van het belangrijke van derzelver inhoud door eigen onderzoek zullen kunnen overtuigen.

III. Namens uwe Commissie tot de petition, zal ik de eer hebben U Edel Mogenden rapport te doen op een request van verscheiden kooplieden der stad Groningen, zich beklagende: dat die stad, door de wet op de patenten van 2 Mei 1819 op het tarief B, uit den derden in den tweeden rang is verplaatst geworden.

Daar in deze stelling, waarop het request als het ware gebouwd is, een aanzienlijke misslag schijnt plaats te hebben, dewijl de stad Groningen gelijk gesteld gebleven is met andere steden, en de derde rang alleen de tweede is geworden, uit hoofde de eerste rang, waarin de stad Amsterdam alléén geplaatst was, is vervallen, zoo meent uwe Commissie dit slechts te moeten aanmerken, zonder zich te begeven in eene verdere ontwikkeling van het ter requeste aangevoerde. Zij zou echter van gevoelen zijn: dat het request ter griffie konde worden gedeponeerd, ten einde de leden dezer Kamer, welke verlangen mogten de voorgedragen bezwaren nader te onderzoeken, daartoe gelegenheid hebben zouden.

De Vergadering vereenigt zich achtereenvolgens met de bij deze verslagen voorgestelde conclusien.

De zitting wordt daarmede opgeheven.